

TREBALL DE RECERCA

BATXILLERAT
2011-2012

Índex

QUÈ ÉS EL TREBALL DE RECERCA?

EL/LA PROFESSOR/A TUTOR/A

PROPOSTES DE TREBALL DE RECERCA

ELECCIÓ DEL TEMA DEL TREBALL

CALENDARI DEL TREBALL DE RECERCA

CRITERIS D' AVALUACIÓ

ESTRUCTURA DEL TREBALL DE RECERCA

NORMES DE CONFECCIÓ DEL TREBALL DE RECERCA

L'EXPOSICIÓ ORAL

ANNEX 1. SOL·LICITUD DE TREBALL DE RECERCA

ANNEX 2. VALORACIÓ DEL TREBALL DE RECERCA

QUÈ ÉS EL TREBALL DE RECERCA?

El treball de recerca al batxillerat és un recurs amb el qual l'estudiant pot aplicar i contextualitzar els seus aprenentatges i, fonamentalment, desenvolupar competències generals per a la recerca, l'argumentació i l'expressió, i també és un recurs per a l'avaluació de l'alumnat.

El treball de recerca consisteix en un conjunt d'activitats estructurades i orientades amb vista a la investigació que realitza l'alumnat en un àmbit que ha escollit i ha delimitat, amb l'orientació del professorat. Això implica tant la realització d'activitats de laboratori o de camp, com activitats de documentació bibliogràfica.

L'objectiu del treball és que l'alumnat posi en marxa determinats procediments, i que ho faci en àmbits de recerca que poden ser diferents d'aquells on els va adquirir, aprofundint sobre algun tema d'interès que estigui al seu abast. D'aquesta manera, l'alumnat es prepara per adaptar-se a situacions semblants de la vida acadèmica o professional posterior, en les quals hagi d'aplicar diferents procediments, fer transferència de coneixements d'un camp a un altre, i mostrar capacitat per organitzar-se i planificar la feina de manera autònoma.

En cap cas l'objectiu principal del treball és obtenir resultats científics nous i homologables a la recerca en àmbits educatius o professionals superiors, sinó que la finalitat essencial és aplicar un mètode lògic per a la resolució de problemes abastables que permeti l'aportació personal de l'alumnat i que sigui compatible amb la dedicació horària dels altres components del currículum.

La realització del treball de recerca contribueix de manera directa al desenvolupament d'una de les competències generals del batxillerat: la competència en recerca. Al mateix temps, les peculiaritats d'un treball de recerca posen també en acció les competències de gestió i tractament de la informació (cercar, seleccionar i analitzar informacions procedents de fonts diverses), digital (cerca i ús d'informació en xarxes com Internet i Intranet), comunicativa (amb la presentació escrita del treball i l'exposició oral de la recerca), i també les competències personal i interpersonal (autonomia, emprenedoria, empatia i maneig encertat de les habilitats socials) i de coneixement i interacció amb el món (en els vessants natural, social i cultural).

La realització del treball de recerca comporta una dedicació de l'alumne/a d'una certa entitat, però no una exclusivitat que pugui suposar una fractura amb el treball continuat en la resta de matèries.

EL/LA PROFESSOR/A TUTOR/A

El treball de recerca ha d'estar dirigit per un/a **professor/a tutor/a**.

- Serà assignat per l'àrea, mai no serà l'alumne/a qui triï el/la tutor/a. Cal evitar escollir un tema pensant en el/la professor/a tutor /a que pot tocar.
- Un alumne/a podrà ser dirigit per un o dos professors/es tutors/es.
- És responsabilitat del professor/a tutor/a :

Fer un seguiment del treball que vagi realitzant l'alumne/a.

Durant la realització del treball, l'alumne/a ha de ser orientat sobre les tècniques habituals emprades en qualsevol recerca. Cal doncs col·locar l'alumnat en situacions que li permetin:

- Triar i acotar una àrea de recerca concreta.
 - Analitzar l'àrea acotada i distingir-hi els aspectes bàsics dels que són secundaris. Identificar problemes, formular preguntes i hipòtesis.
 - Plantejar l'objectiu o objectius que es persegueixen en la recerca.
 - Esquematitzar el procés de treball, és a dir, planificar les accions que caldrà emprendre per assolir els objectius previstos.
- És imprescindible un contacte freqüent i regular entre professor/a i alumne/a. S'estableix un mínim de quatre trobades entre els mesos d'abril de 2011 (assignació de tema i tutor/a) i octubre de 2011 (primera preavaluació de 2n de BAT), repartides en dues fins a final de curs de 1r de BAT i dues més en començar 2n de BAT.

- Al mes de juny de 2011 el professor/a tutor/a posarà una nota o escriurà un comentari per valorar la feina feta per l'alumne/a durant el curs, la qual constarà al seu butlletí de notes. Els ítems mínims a valorar seran els següents: haver acotat el tema, saber redactar la bibliografia, saber elaborar una fitxa bibliogràfica, conèixer els aspectes formals del treball, haver elaborat un guió del treball i seguir la metodologia adequada.
- El professor/a tutor/a i l'alumne/a han d'acordar prèviament la periodicitat de les trobades. L'alumne/a ha d'acudir a totes les cites establertes.
- L'alumne/a no perdrà cap hora lectiva per reunir-se amb el seu tutor/a. Els professors/es tutors/es disposaran, sempre que sigui possible, d'algunes hores de dedicació al centre a les tardes durant les quals poden quedar amb els/les alumnes ja que aquests pleguen a les 3h.
- El tutor/a ha d'ajudar a motivar l'alumne/a i ha de portar un control exhaustiu de la tasca realitzada, mitjançant una graella que reculli les entrevistes realitzades, els temes tractats i les feines pendents (el document estarà penjat a la plataforma). El professor/a tutor/a i l'alumne/a signaran el full cada vegada que es trobin. En cas necessari, el professor/a tutor/a haurà de prendre la iniciativa per tal de fer arribar a bon port la tasca de l'alumne/a.
- En cas que l'alumne/a no es presenti a la cita acordada, el professor/a tutor/a n'informarà la tutora del grup-classe i es posarà en contacte amb l'alumne/a per tal que signi la seva absència. Si les absències es repeteixen, el professor/a tutor/a del treball prendrà les mesures necessàries.
- El professor/a tutor/a del treball no ha de ser un corrector de faltes d'ortografia, per això existeixen els correctors ortogràfics de l'ordinador i els diccionaris.

PROPOSTES DE TREBALL DE RECERCA

- Els professors/es de les diferents àrees proposaran els temes de treball per escrit, i es penjaran als plafons de l'aula. Seran ells mateixos qui, a les seves classes, expliquin les diferents propostes. La setmana en concret per tal que tots els professors expliquin les propostes de cada àrea serà la setmana del 7 a l'11 de març de 2011.
- En cas que cap de les propostes donades sigui triada, l'alumne/a podrà sol·licitar un tema en concret, omplint la butlleta de sol·licitud (vegeu Annex 1).
- Les propostes de cada alumne/a seran analitzades per l'àrea o àrees a les quals pertanyin. Serà l'àrea qui finalment doni el vistiplau o bé rebutgi la proposta.

ELECCIÓ DEL TEMA DEL TREBALL

A l'hora d'escollir o proposar el tema del treball, l'alumne/a ha de tenir en compte els següents aspectes:

- El tema hauria d'estar relacionat amb:
 - La seva modalitat de batxillerat.
 - Els seus interessos acadèmics o professionals de futur.
 - Temes que tinguin a veure amb ells mateixos, que els afectin personalment.
 - El seu entorn immediat: escola, barri, municipi, etc.
- La seva capacitat i preparació: el nivell de desenvolupament de la recerca ha de ser l'adequat.
- Cal elegir un tema que els motivi i que quan l'acabin es sentin satisfets de la feina realitzada.
- L'equilibri entre el temps de dedicació i la complexitat del tema: la recerca hauria d'estar limitada a una sola qüestió (qui, què, quan, com, per què).
- Les fonts d'informació existents i la facilitat per accedir-hi. Abans de decidir-se, és convenient que l'alumne/a faci una recerca preliminar.
- Els materials i recursos disponibles per a desenvolupar el treball (aparells i instruments necessaris per a la recerca, l'experimentació, la realització i la presentació de l'informe...).

CALENDARI DEL TREBALL DE RECERCA

FEBRER	<p>A la tutoria s'informarà sobre què és el treball de recerca.</p> <p>Taula rodona amb els alumnes de 2n de BAT per tal que aquests els parlin de la seva experiència en l'elaboració i presentació dels treballs (25 de Febrer del 2011).</p>
MARÇ	<p>Cada professor /a informarà sobre l'oferta de propostes dels treballs de recerca de la seva àrea (Del 7 al 11 de Març del 2011).</p> <p>El 17 de març (dijous) és l'últim dia per lliurar als tutors dels grups - classe la butlleta de sol.licitud de treball de recerca, tant si es tracta d'un treball proposat pel Centre com si és una proposta de l'alumne/a.</p> <p>El 25 de Març el tutors dels grups-classe comunicaran als alumnes si la proposta és acceptada pel departament i quin és el professor/a que exercirà de tutor/a provisional del treball.</p>
ABRIL	<p>A partir d'aquest moment, alumne/a i tutor/a ja han de mantenir la primera entrevista. Entre ambdós es fixarà una línia de treball fins a final de curs (des de l'índex de continguts de treball, les fonts d'informació, la metodologia del treball...).</p> <p>El professor/a tutor/a durà a terme un control de les entrevistes i dels acords presos amb els /les alumnes.</p>
JUNY	<p>L'alumne/a presentarà, abans de final de curs, al professor/a tutor/a el seu pla de treball d'estiu.</p> <p>El butlletí de notes de la tercera avaluació de primer de batxillerat recollirà una nota de seguiment del treball de recerca.</p>
JULIOL AGOST	<p>Treball individual de l'alumne/a.</p>
SETEMBRE	<p>Els tutors del curs informaran de les dates de lliurament del treball i de les exposicions orals.</p> <p>L'alumne/a ha de presentar al professor/a tutor/a la feina que ha fet durant l'estiu.</p> <p>A tutoria s'aniran recordant les normes de presentació del treball i també com s'avalua i quina importància té la preavaluació per part del professor/a tutor/a.</p> <p>L'alumne/a i el professor han de tornar a fixar el calendari d'entrevistes de setembre a gener. S'anirà completant la taula de seguiment d'entrevistes.</p>

OCTUBRE	A la 1a preavaluació es posarà al butlletí una nota de seguiment del treball de recerca.
DESEMBRE	<p>Per aquestes dates l'alumne/a hauria de tenir el treball gairebé o totalment enllestit.</p> <p>Les vacances de Nadal no haurien de ser mai les dates en què es fes el treball de recerca.</p> <p>Al butlletí de la 1a avaluació, tornarà a sortir una nota de seguiment del treball de recerca.</p>
GENER	<p>Lliurament del treball de recerca: dues còpies a la tutora de grup-classe a la data acordada (s'ha d'entregar puntualment).</p> <p>Aquestes còpies seran llegides pels membres del tribunal per posar una part de la nota del treball de recerca.</p> <p>L'alumne/a i el tutor/a ja han de començar a preparar l'exposició oral. Novament caldrà establir un calendari de trobades i un pla de treball.</p>
FEBRER	<p>Es duen a terme les exposicions orals davant el tribunal.</p> <p>El treball de recerca és un procés de gairebé 10 mesos de durada. Per tant, convé gestionar bé el temps.</p>

CRITERIS D' AVALUACIÓ

L'avaluació del treball de recerca és contínua i sumativa des del mateix moment en què es comença el procés.

PREAVALUACIÓ DEL TREBALL

- Notes de preavaluació** (seguiment)
- 3a avaluació de 1r Batxillerat
 - 1a preavaluació de 2n Batxillerat
 - 1a avaluació de 2n Batxillerat

AVALUACIÓ FINAL

Nota final del treball de recerca

Per avaluar el treball de recerca es tindran en compte **tres** notes amb diferent valor específic:

- Valoració del procés de desenvolupament del treball
 - El 40% de la nota final del treball la posarà el professor/a tutor/a, que és qui haurà seguit tot el procés i el que coneixerà com ningú com s'ha desenvolupat el treball: esforç, responsabilitat, iniciativa i regularitat en la realització de les tasques.
- Valoració del dossier
 - El 30% de la nota la fixarà el tribunal assignat (tutor/a del treball i dos professors/es més) i farà referència al dossier lliurat.
- Valoració de l'exposició oral
 - El 30% de la nota la posarà el tribunal assignat (tutor/a del treball i dos professors/es més) després de presenciar l'exposició.
 - El tribunal disposa d'una graella que anirà omplint per obtenir la nota final del treball, a la qual hi consten els ítems a puntuar dins de cada apartat. Caldrà entregar aquesta butlleta completa i signada a Direcció (vegeu Annex 2).

ESTRUCTURA DEL TREBALL DE RECERCA

La presentació escrita del treball consisteix en un informe amb l'estructura mínima següent:

1. Inici
 - o Portada
 - o Índex
 - o Agraïments (opcional)
 - o Justificació
 - o Introducció
2. Cos o desenvolupament del treball
3. Conclusions
4. Bibliografia
5. Annexos (opcional)

1. Inici

- Portada Títol del treball, en lletres grans. Ha de ser clar, precís i sobretot s'ha d'ajustar al contingut del treball. No ha d'enganyar sinó reflectir realment de què tracta el treball. Pot incloure un subtítol més literari i original.

Nom i dos cognoms de l'autor/a del treball, curs, nom i cognom del professor/a tutor/a, curs escolar i la data en què es lliura.
- Índex Ha de reflectir fidelment tot el que conté el treball i la seva distribució. Ha d'estar paginat.
- Agraïments Són opcionals.
- Epígraf Es pot iniciar el treball amb un breu text o una cita que sigui significativa per a l'alumne/a.

- Justificació L'alumne/a ha d'explicar la motivació personal que l'ha conduït a escollir el tema del seu treball de recerca.
- Introducció Cal indicar quines són les intencions i objectius del treball.
Formulació de la hipòtesi de partida.
Cal esmentar quins problemes han sorgit a l'hora d'elaborar el treball, quines dificultats s'han hagut de superar (a les fonts d'informació, la manca de col·laboració, l'excés o la manca d'informació, la dificultat per trobar la hipòtesi, per estructurar el treball...), la metodologia emprada (marc teòric, treball de camp, enquestes, entrevistes...), els recursos utilitzats, etc.
Com s'ha estructurat el treball i per què.
Si s'han afegit annexos cal explicar-ne el motiu.
Comentar les fonts bàsiques d'informació.

2. Cos o desenvolupament del treball

Els apartats en què es divideix el treball han de quedar ben separats i han de correspondre als enunciats de l'índex.

Pel que fa a la redacció cal utilitzar un registre estàndard. Evitar ser repetitiu, buscar sinònims i cercar l'expressió i el mot més adequat en cada cas.

Seguir les normes de claredat, cohesió, correcció i adequació.

Tant el treball com l'exposició oral s'han de fer obligatòriament en català, tret dels treballs de les àrees de llengua castellana i llengua anglesa.

3. Conclusions

Han de ser clares i concretes.

Són imprescindibles perquè si no el treball està inacabat.

Han de fer al·lusió als temes tractats, les dades elaborades, obtingudes o analitzades.

Si durant el treball hi hagut un canvi de punt de vista sobre la hipòtesi o si el tema ha patit variacions durant el procés, cal fer-ne esment i dir ara que s'ha acabat quin és l'estat de la qüestió.

Comentar quins aspectes no s'han tractat o s'han descartat i per què. Cal fer referència als problemes que queden pendents i explicar per què hi queden.

També pot explicar tot el que ha representat fer el treball, com l'ha viscut, si ha estat positiu o negatiu, si està satisfet de la tasca realitzada i per què, si ha estat útil personalment, si ha estat un repte, etc. (conclusiona a nivell personal)

4. Bibliografia

Cal citar correctament tots els llibres utilitzats, en ordre alfabètic.

Cal citar també els diccionaris, enciclopèdies, manuals utilitzats, material audiovisual i pàgines web (cal fer esment de totes les direccions d'Internet consultades).

5. Annex

És opcional.

S'hi fan constar documents, enquestes, gràfiques, entrevistes, fotografies, dossiers d'experiments, mapes...

L'annex no ha de ser mai un recull de fotocòpies sobre la informació consultada.

NORMES GENERALS DE CONFECCIÓ DEL TREBALL DE RECERCA

- Paper DIN A4
- L'extensió no hauria de ser superior a 50 pàgines (annex a part).
- Tipus de lletra clar, com Times New Roman, Arial, etc. i d'un cos 11 o 12.
- Interlineat 1,5, excepte els peus de pàgina que es fan a interlineat 1,0.
- Text justificat i estructurat en paràgrafs, separats per doble espai.
- Pàgines numerades.
- Títols amb una tipografia més gran.
- Negreta pels títols i per destacar parts del text.
- Cursiva per fer cites o notes d'aclariment. També pels títols d'obres i per citar les paraules textuais d'un autor/a, indicant-ne la procedència mitjançant una nota a peu de pàgina.
- Notes a peu de pàgina per aclarir termes o expressions complexes (és més aconsellable que no col·locar-les totes en un glossari al final).
- El treball s'ha d'enquadernar de manera que no dificulti la lectura.
- El treball ha de tenir una presentació pulcra.
- La bibliografia s'ha de fer constar ordenada alfabèticament i seguint aquest model bàsic:

Cognom Cognom, Nom. *Títol de l'obra*. Editorial, Lloc, Any

<http://www.gencat.net>

L'EXPOSICIÓ ORAL

La preparació de l'exposició:

- L'exposició oral forma part intrínseca del treball. Les paraules escrites no es defensen a si mateixes, has de fer-ho tu davant d'un tribunal. Però pensa que en aquells moments tu seràs qui més coneixements tindrà sobre el teu tema.
- L'exposició pretén mostrar la totalitat del teu treball de forma sintètica, i no només les conclusions.
- T'has de cenyir a un temps limitat: disposaràs de 15 a 20 minuts. Tot seguit s'obrirà un torn de 10 minuts de preguntes i respostes.
- Tens la possibilitat d'emprar mitjans tècnics.
- Divideix l'exposició en tres parts: introducció, nucli i conclusions, i calcula els minuts que dedicaràs a cadascuna.
- La introducció i la conclusió seran molt semblants a les del treball escrit. Identifica els punts clau: tema, hipòtesi, metodologia, parts del treball, conclusió.
- Però el nucli de l'exposició no pot ser un resum de tot el cos del treball, sinó una presentació del fil argumentatiu que serveix per respondre a la hipòtesi inicial i arribar a les conclusions.
- Fes un guió esquemàtic de tots aquests punts.

Amb aquest guió bàsic:

- Pensa com pots presentar cada punt per fer-lo més intel·ligible: exemples, textos, imatges...
- Escull els exemples i les anècdotes més adients i interessants per a clarificar la presentació i fer-la amena, has de captar l'interès del teu públic.
- Desenvolupa transicions entre els punts clau: pensa com has de passar d'un punt a un altre del tema de l'exposició, de manera que es vegi clarament que hi ha un lligam entre tot el que vas dient, així el públic t'entendrà millor i et seguirà sense dificultats.
- Pensa també quins mitjans tècnics et poden ajudar (ordinador, retroprojector ...). Un mitjà molt útil és una presentació en Power Point.
- Si fas servir suport visual, no llegeixis al peu de la lletra els textos que hi apareguin: el teu públic ja sap llegir. Prepara informació més visual que no pas textual per a il·lustrar els punts clau. Sobretot, no abuis dels mitjans audiovisuals: han de servir per ajudar-te, però en cap cas no poden substituir ni duplicar la teva explicació, que no pot consistir en la simple lectura dels textos exposats en unes diapositives. Per tant, assegura't d'harmonitzar la teva explicació oral amb els mitjans visuals que facis servir.
- Però no oblidis en cap moment el temps que tens!
- Enllesteix el guió –que podràs fer servir durant l'exposició– i els teus suports.

- Pots dissenyar un breu fullet explicatiu (díptic o tríptic) que reculli el títol del treball, el teu nom, curs, any, tutor, el guió que seguiràs, alguna imatge, algun text breu identificatiu del treball... i repartir-lo als membres del tribunal i a l'altre públic assistent.

I ara practica:

- Memoritza el guió.
- Assaja en veu alta, i comprova la claredat i la precisió de l'exposició (t'anirà molt bé fer-la davant d'algú que no conegui el teu treball, així podràs preguntar-li si s'entén el que estàs dient). No es tracta de llegir un text, sinó de parlar en públic.
- Comprova que la durada de la teva exposició no sobrepassa el temps de què disposes.
- Assegura't que el material que has preparat t'ajuda realment en la teva exposició (de vegades distreu d'allò que és essencial), i que els mitjans tècnics funcionen tots correctament.
- Repeteix l'exposició tantes vegades com calgui fins que vagis adquirint més i més seguretat i control.

En el moment d'exposar:

- Mostra't relaxat/da.
- Parla a poc a poc i amb veu alta (en situacions de tensió tenim tendència a parlar molt ràpidament i baixet).
- Fes-ho amb molta naturalitat, sense rigidesa.
- Convé que variïs el ritme i el to de veu, altrament pots caure en un discurs monòton i pots donar la impressió que només es tracta d'una memorització.
- Estableix contacte visual. Mira el tribunal. No parlis mirant a terra o amb la vista perduda. No miris sempre la mateixa persona, diversifica la mirada. Somriu.
- Decideix prèviament si vols estar dret/a, assegut/da, les dues coses, si et mouràs per l'estrada. Què faràs amb les mans?
- Durant l'exposició, consulta el guió o les fitxes que t'hagis fet quan ho necessitis, però intenta fer-ho poques vegades.
- Mostra't convençut/da de l'interès del teu treball, i exposa les conclusions amb seguretat.
- Pensa prèviament una bona frase per acabar (evita dir allò de "ja està!"), que mostri clarament que som al final de l'exposició, i que deixi en tothom una bona impressió final.

ANNEX 1. SOL·LICITUD DE TREBALL DE RECERCA

Alumne/a Data:

Modalitat de Batxillerat que cursa

Estudis que vol fer després del Batxillerat

ÀREA A LA QUAL PERTANY EL TREBALL DE RECERCA

TEMA DEL TREBALL

SUBTEMES DEL TREBALL

JUSTIFICACIÓ/MOTIVACIÓ DE L'ALUMNE/A

FONTS D'INFORMACIÓ

ANNEX 2. VALORACIÓ DEL TREBALL DE RECERCA

Nom de l'alumna/e:	
Títol del treball de recerca:	

1. Valoració del procés en la realització del treball		
PROCEDIMENT	1. Planificació i estructuració del treball	
	2. Fonts d'informació: selecció, classificació, anàlisi	
	3. Metodologia i tècniques emprades	
	4. Tractament de les dades obtingudes	
	5. Hipòtesis de treball	
	6. Conclusions	
	7. Altres	
ACTITUDS	1. Iniciativa en l'organització	
	2. Treball amb rigor, precisió, perseverança	
	3. Presentació correcta, ordenada, coherent..	
	4. Actitud oberta i crítica	
	5. Altres	
QUALIFICACIÓ		

2. Valoració de l'informe o treball final		
PROCEDIMENTS	1. Presentació (espais , marges, títols, paginació, índex, portada..), claredat i polidesa	
	2. Ortografia, morfosintaxi, lèxic, estil...	
	3. Estructuració i coherència	
	4. Qualitat i contingut	
	5. Conclusions	
	6. Originalitat i aportacions personals	
	7. Altres	
QUALIFICACIÓ		

3. Valoració de l'exposició oral		
	1. Expressió, fluïdesa verbal, agilitat, amenitat	
	2. Contingut	
	3. Preguntes i respostes	
	4. altres	
QUALIFICACIÓ		

1. Valoració de la realització del treball	2. Valoració del treball final	3. Valoració de l'exposició oral	QUALIFICACIÓ GLOBAL

Data i signatura del tutor